

УДК 330:332:658

Лопатка К.А., аспірант, економічний факультет

Науковий керівник Фісуненко П.А., к.е.н., доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СИСТЕМА РІЗНИХ РІВНІВ

Економічну безпеку можна розглядати як систему різних рівнів: міжнародного, національного, регіонального, рівня підприємства.

Під міжнародною економічною безпекою розуміють такий стан світової економіки, за якого забезпечуються взаємовигідне співробітництво країн у вирішенні національних і глобальних проблем людства, вільний вибір і здійснення ними незалежної стратегії соціально-економічного розвитку при активній участі в міжнародному поділі праці. Міжнародна економічна безпека забезпечується за допомогою створеної світовим співтовариством системи міжнародних економічних організацій – МВФ, МБРР, ВТО тощо. При цьому важливу роль у вирішенні проблем економічної безпеки відіграють партнерські угоди про вільний рух капіталів, товарів та послуг, врахування взаємних економічних інтересів, відмова від силового тиску, рівноправні відносини з менш розвинутими країнами [2].

Економічна безпека країни відносна, навіть у найбільш економічно розвинутих і соціально стабільних країнах зі сталим політичним режимом можливі зовнішні несприятливі впливи. У процесі інтернаціоналізації виробництва, включення національної економіки у світове господарство, економічна безпека країни дедалі тісніше пов'язується з міжнародною економічною безпекою.

У проекті Концепції економічної безпеки України економічна безпека на рівні держави розглядається як «спроможність національної економіки отримувати свій вільний, незалежний розвиток і утримувати стабільність громадянського суспільства та його інститутів, а також достатній оборонний потенціал держави за всіляких несприятливих умов і варіантів розвитку подій, здатність української держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз» [4].

Найбільш важливими факторами економічної безпеки для України виступають: продовольча безпека; ресурсна залежність; технологічна залежність, енергетична безпека; інформаційна безпека.

Стан економічної безпеки України в цілому знаходиться в залежності від забезпечення стійкого розвитку всіх її регіонів. З одного боку, забезпечення економічної безпеки регіонів визначає інтеграцію регіональної економіки з економікою держави, а з іншого – збереження регіональної незалежності [1].

Економічна безпека регіону (області) – це комплекс заходів, спрямованих на сталий, постійний розвиток і вдосконалення економіки регіону, що включає механізм протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам [3].

На регіональному рівні, поряд з індикаторами, що традиційно використовуються для оцінки економічної безпеки держави, можуть бути використані такі показники, як: питома вага регіону у ВВП країни; рівень доходів населення; рівень продовольчої безпеки; рівень змін роздрібних цін; забезпеченість населення житлом; кількість біженців і емігрантів; стан платіжного балансу регіону; сальдо експорту й імпорту тощо. Такі показники дозволяють вчасно сигналізувати про загрози і вчасно вживати заходів до їх попередження.

Економічна безпека на рівні підприємства (фірми) передбачає стійкий розвиток (тобто збалансований і безупинний), що досягається за допомогою використання усіх видів ресурсів і підприємницьких можливостей, за якими гарантується найбільш ефективне їх використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам (загрозам) [1, 5, 6].

Головна мета економічної безпеки підприємства полягає в тому, щоб гарантувати його стабільне та максимально ефективне функціонування зараз і високий потенціал розвитку в майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жихор О.Б., Куценко Т.М. Економічна безпека: Навчальний посібник. Харків: ХІБС УБС НБУ, 2013. 144 с.
2. Користін О. Є. Економічна безпека / О. Є. Користін. О. І. Баранонський. Л. В. Герасименко, Л. М. Доля, О. М. Калюк. К.: Центр учбової літератури, 2010. 368 с.
3. Криворотов В. В., Калина А. В., Эриашвили Н.Д. Экономическая безопасность государства и регионов. М. Юнити-Дана, 2011. 352 с.
4. Кубах Т. Г. Аналіз наукових підходів до розкриття сутності економічної безпеки держави / Т. Г. Кубах. // *Ефективна економіка*. 2014. № 9. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_9_51.
5. Фісуненко П.А., Нагорний В.В., Левченко В.Ф. Сучасні підходи до визначення сутності економічної безпеки підприємства / *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 20/1. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2008 С. 139-144.
6. Фісуненко П.А. Конкурентоспроможність, ефективність та економічна безпека підприємства: взаємозв'язок ключових характеристик / *Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць*. Випуск 264: Т.ХІ. Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. С. 1598-1606.